

Datum 15 september 2022

Van

5.1. lid 2 e

5.1. lid 2 e @uwv.nl

Aan
DON

Onderwerp

Hoe gaat UWV om met een verzoek tot kwijtschelding op grond van artikel 4:94a Awb?

Inleiding

In deze notitie wordt weergegeven hoe UWV een verzoek tot kwijtschelding buiten een WHOA-akkoord, een faillissementsakkoord, een minnelijke schuldregeling of een WSNP-akkoord om beoordeelt. Waar mogelijk heeft UWV aansluiting gezocht bij zijn bestaande beleid zoals dat geldt voor de materiewetten.

1. Verzoek tot kwijtschelding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe UWV omgaat met een verzoek tot kwijtschelding van de NOW-schuld op grond van [artikel 4:94a AWB](#). In paragraaf 1.1 worden de twee stappen beschreven die daarbij worden doorlopen wanneer de schuldenaar een rechtspersoon is of een natuurlijk persoon handelend in de uitoefening van zijn bedrijf. Paragraaf 1.2 beschrijft een aangepaste werkwijze voor natuurlijke personen niet handelend in de uitoefening van zijn bedrijf. In paragraaf 1.3 komen nog een aantal afsluitende opmerkingen aan de orde.

1.1 Beoordeling in twee stappen voor een rechtspersoon of een natuurlijk persoon handelend in de uitoefening van zijn bedrijf

De beoordeling van een kwijtscheldingverzoek wanneer de schuldenaar een rechtspersoon is of een natuurlijk persoon handelend in de uitoefening van zijn bedrijf vindt plaats in twee stappen:

Stap 1: beoordeling op basis van artikel 4:94a Awb	Zijn de nadelige gevolgen van de invordering onevenredig in verhouding tot de met de invordering te dienen doelen?
Stap 2: beoordeling ongeoorloofde staatssteun	Indien het antwoord op de vraag bij stap 1 bevestigend luidt en NOW-schuld in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komt moet beoordeeld worden of kwijtschelding geen ongeoorloofde staatssteun is. Hierbij wordt gekeken naar:
	- Of het bedrag aan kwijtschelding meer is dan € 200.000,- (De-minimisverordening); en
	- indien meer, en de schuldenaar daarom vraagt, toetst UWV aan het criterium van de particuliere schuldeiser: zou een particuliere schuldeiser de schuld onder dezelfde condities hebben kwijtgescholden?
	Indien het oordeel is dat het bedrag dat wordt kwijtgescholden minder is dan het genoemde maximum in de De-minimisverordening of indien er wordt voldaan aan het criterium van de particuliere schuldeiser stemt UWV in met de verzochte kwijtschelding.

1.1.1 Stap 1: beoordeling op basis van artikel 4:94a AWB

UWV hanteert als uitgangspunt dat ten onrechte ontvangen NOW-subsidie in beginsel dient te worden terugbetaald. Wanneer de schuldenaar daarom vraagt, en UWV vaststelt dat de gevolgen van de invordering onevenredig zijn in verhouding tot de met de invordering te dienen doelen, kan UWV op grond van artikel 4:94a AWB een NOW-schuld geheel of gedeeltelijk kwijtschelden. Het is aan de schuldenaar om zijn verzoek tot (gedeeltelijke) kwijtschelding te onderbouwen. Uit het verzoek zal moeten blijken waarom UWV in zijn specifieke situatie over zou moeten gaan tot kwijtschelding. Hier zal terughoudend mee worden omgesprongen. Omdat het per definitie gaat om bijzondere omstandigheden

is niet op voorhand aan te geven in welke omstandigheden de vordering wordt kwijtgescholden.¹ Bij de beoordeling of de nadelige gevolgen van de invordering onevenredig zijn in verhouding tot de met de invordering te dienen doelen weegt UWV de zeer ruime en coulante betalingsregeling mee.

Indien de schuldenaar financiële stukken overlegt ter onderbouwing van zijn verzoek zal UWV deze stukken analyseren. UWV toetst in ieder geval of de schuldenaar op het moment van aanvraag geen aflossingscapaciteit heeft en de verwachting of in de toekomst wel aflossingscapaciteit ontstaat en toetst of de onderneming levensvatbaar is. Indien de onderneming niet levensvatbaar is werkt UWV niet mee aan een verzoek tot kwijtschelding. Er zijn dan voorliggende andere procedures waaronder: faillissement, turboliquidatie, WHOA etc.²

1.1.2 Stap 2: beoordeling ongeoorloofde staatssteun

Indien UWV tot de conclusie komt dat er reden is om over te gaan tot (gedeeltelijke) kwijtschelding van de NOW-schuld toetst UWV of de kwijtschelding ongeoorloofde staatssteun oplevert.³ Kwijtschelden van NOW schulden moet in beginsel als staatssteun worden opgevat. Van staatssteun is echter geen sprake als er geen verstoring van de mededinging kan worden aangenomen of als het voordeel marktconform is. Dat eerste aspect (een verstoring van de mededinging) toetsen we aan de hand van de reguliere de-minimisverordening.⁴ Voor het tweede criterium (marktconform voordeel) is het de vraag of UWV zich opstelt als een marktpartij: het criterium van de particuliere schuldeiser. Er is ook geen sprake van staatssteun als de vordering wordt kwijtgescholden van een natuurlijk persoon die zijn onderneming heeft beëindigd of heeft verkocht, geen geldelijk voordeel heeft ontvangen en geen andere onderneming meer drijft. Er is dan namelijk geen geldelijk voordeel van de overheid aan een onderneming (zie voor die groep paragraaf 1.2).

De-minimisverordening

Indien de schuldenaar verzoekt de NOW-schuld kwijt te schelden toetst UWV of voldaan wordt aan de criteria in de reguliere De-minimisverordening.⁵ Op grond van de reguliere De-minimisverordening kunnen overheden, over een periode van drie belastingjaren tot maximaal €200.000,- aan steun verlenen aan een onderneming. De reguliere De-minimisverordening is in beginsel van toepassing op steun aan ondernemingen in alle sectoren, maar er gelden enkele specifieke regels voor bepaalde sectoren.

Als aan de voorwaarden en garantie voldaan kan worden, dan kan worden ingestemd met kwijtschelding van maximaal €200.000,-. De staat mag in zijn geheel tot maximaal €200.000,- aan steun verlenen over een periode van drie jaar. Er moet dus altijd worden nagegaan of de schuldenaar al een bedrag aan kwijtschelding is verleend door bijvoorbeeld de Belastingdienst of RVO. UWV doet die check aan de hand van de De-minimisverklaring die door de onderneming is getekend.⁶ Indien een bijzonder geval daar aanleiding toe geeft kan nader onderzoek plaatsvinden.

¹ Bedacht moet worden dat het hier in beginsel gaat om de situatie dat er al besloten is tot terugvorderen en daarna een verzoek tot kwijtschelden volgt. Bij het daaraan voorafgaande besluit tot terugvorderen zelf zal ook een belangenafweging gemaakt moeten worden op grond waarvan UWV kan besluiten om af te zien van terugvorderen. In de materiewetten geldt daarvoor een toets op de aanwezigheid van een dringende reden, maar die wordt erg beperkt uitgelegd. Voor de NOW – waar terugvorderen een discretionaire bevoegdheid is en niet dwingend voorgeschreven kan niet uitgesloten worden dat in bijzondere omstandigheden bij voorbaat wordt afgezien van terugvorderen. Aan het beoordelen van een verzoek tot kwijtschelden komen we dan niet toe.

² Hierop geldt één uitzondering. Indien de ontbonden rechtspersoon in de liquidatiefase een buitengerechtelijk liquidatieakkoord aanbiedt. Het UWV beoordeelt dan of UWV met het aangeboden akkoord beter af is dan indien de rechtspersoon in staat van faillissement verkeerd. De NOW-schuld wordt in die situatie door UWV (gedeeltelijk)kwijtgescholden.

³ Op grond EU recht mag de overheid ondernemers financiële steun geven, maar daarvoor moet wel een vrijstelling gelden.

⁴ UWV toets op basis van de reguliere de-minimisverordening. Alleen indien de schuldenaar verzoekt om kwijtschelding op basis van een sector specifieke de-minimisverordening zal UWV toetsen aan die verordening.

⁵ [Verordening \(EU\) nr. 1407/2013](#).

⁶ Hiervoor is een standaardformulier (overheid breed) beschikbaar.

Mocht in een later stadium blijken dat de betrokken schuldenaar geen recht heeft op de De-minimissteun, dan is UWV verplicht om de volledige vordering alsnog te vorderen.

Het criterium van de particuliere schuldeiser

De toets op het criterium van de particuliere schuldeiser doen we alleen als de werkgever daar een beroep op doet. Daarvoor toetst UWV of de transactie (het kwijtschelden) op dezelfde voorwaarden (en dus met dezelfde risico- en beloningsgraad) plaatsvindt voor overheidsinstanties en particuliere marktdeelnemers die zich in een vergelijkbare situatie bevinden (de pari passu methode). Dat kan dus alleen als er andere (markt)partijen zijn met een vordering, aan wie ook gevraagd wordt kwijt te schelden. Van belang is dat UWV handelt op dezelfde voorwaarde(n) als de particuliere schuldeiser. Dit betekent dat UWV toetst of alle andere schuldeisers ook akkoord gaan met het voorstel van de schuldenaar.

Er is dus geen sprake van staatssteun bij kwijtschelding als de financiële situatie die voor de schuldenaar ontstaat door bijvoorbeeld een schuldregeling met de overheid hetzelfde is als die zou zijn ontstaan in een marktsituatie (dus bij een schuldregeling met een particuliere schuldeiser), omdat de schuldenaar dan niet bevoordeeld wordt door de overheid ten opzichte van andere schuldenaren. Er is alleen sprake van staatssteun als het voordeel dat de ondernemer geniet niet marktconform is.

Er zijn verschillende methodes om een beroep op het criterium van de particuliere schuldeiser te toetsen. De hierboven beschreven pari passu methode is voor UWV uitvoerbaar. Doet een schuldenaar expliciet een beroep op een andere methode, bijvoorbeeld benchmarking, dan kan UWV dat alleen als de schuldenaar voldoende informatie overlegt om het verzoek op basis van die andere methode te beoordelen.

1.2 Verzoek tot kwijtschelding natuurlijk persoon niet handelend in de uitoefening van zijn bedrijf

Indien een natuurlijk persoon die zijn onderneming heeft beëindigd of verkocht een verzoek om (gedeeltelijke) kwijtschelding van NOW-schuld indient vindt een afwijkende beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek plaats. Voor deze groep geldt een andere invulling van artikel 4:94a Awb dan zoals beschreven in paragraaf 1.1.1. Het gaat hier om een verzoek van een natuurlijk persoon die zijn onderneming heeft beëindigd of heeft verkocht, geen -op de markt van invloed zijnde- geldelijk voordeel heeft ontvangen en geen andere onderneming meer drijft. Het kwijtschelden van de NOW-schuld is in deze situatie niet marktverstoring, omdat er geen steun wordt verstrekt aan een onderneming, zodat het kwijtschelden geen door UWV verstrekte ongeoorloofde staatssteun oplevert. De beoordeling van stap 2 is voor deze groep dus niet aan de orde. De beoordeling ziet er in tabelvorm als volgt uit:

(Stap 1): beoordeling op basis van artikel 4:94a Awb	Zijn de nadelige gevolgen van de invordering onevenredig in verhouding tot de met de invordering te dienen doelen?
	Zo nee, voldoet de schuldeiser aan één van de voorwaarden voor kwijtschelding op basis van de materiewetten (wordt hieronder verder toegelicht)?
	Indien het antwoord op één van de hiervoor genoemde vragen ja is komt de schuldenaar in aanmerking voor kwijtschelding zoals verzocht.

In de materiewetten is een bepaling opgenomen dat van verder terugvorderen kan worden afgezien in bepaalde specifieke omstandigheden.⁷ Dit vormt voor deze groep een nadere invulling van de belangenafweging zoals artikel 4:94a Awb voorschrijft.

⁷ Zie bijvoorbeeld [artikel 36 WW](#) daarin is de mogelijkheid opgenomen om van terugvordering of van verdere terugvordering af te zien. Bij de materiewetten wordt niet kwijtschelden op grond art 4:94a AWB.

Dit betekent dat kwijtschelding niet alleen aan de orde is bij bijzondere omstandigheden, maar dat de NOW-schuld ook op verzoek wordt kwijtgescholden indien de schuldenaar:

- a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen op basis van de beschikbare aflossingscapaciteit heeft voldaan;
- b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen op basis van de beschikbare aflossingscapaciteit heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag (het verschil) over die periode alsnog heeft betaald;
- c. gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht vanwege het ontbreken van enige aflossingscapaciteit en het niet aannemelijk is dat hij deze (aflossingscapaciteit) op enig moment zal gaan krijgen; of
- d. een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in één keer aflost voor zover dit bedrag niet minder is dan het totale bedrag dat wordt terugbetaald volgens a of b.

De onder a en b genoemde termijn van vijf jaar wordt verkort tot drie jaar als de aflossingscapaciteit is gebaseerd op 90% van de bijstandsnorm in plaats van de 95% die gehanteerd wordt voor de 5-jaarstermijn.

De onder a, b en c genoemde termijn is tien jaar indien de vordering het gevolg is van het niet nakomen van de inlichtingenplicht.

De termijn van drie, vijf of tien jaar begint te lopen vanaf de datum dagtekening van het terugvorderingsbesluit. Het is niet noodzakelijk dat de schuldenaar de gehele termijn een natuurlijk persoon, niet in de uitoefening van zijn bedrijf is. Dat is enkel noodzakelijk op het moment van indiening van het kwijtscheldingsverzoek.

Eventueel door UWV gemaakte kosten, hiermee wordt bedoeld de gerechtelijke kosten en de executiekosten bij het inschakelen van een deurwaarder, worden niet in rekening gebracht bij de schuldenaar.

UWV is vanuit de materiewetten reeds bekend met deze beoordeling, maar bij de NOW wordt bij het treffen van een betalingsregeling bij een particulier niet getoetst aan de aflossingscapaciteit. Dat betekent dat iemand meerdere jaren minder kan aflossen dan hij in theorie zou kunnen.

Overige omstandigheden

Bovenstaande mogelijkheid om de NOW-schuld kwijt te schelden betekent niet dat, indien de natuurlijk persoon niet handelend in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf verzoekt de NOW-schuld kwijt te schelden om een andere reden, UWV het verzoek op voorhand afwijst. Indien de natuurlijk persoon verzoekt de NOW-schuld kwijt te schelden om een andere reden dan hierboven genoemd beoordeelt UWV het verzoek zoals ieder ander verzoek (zie paragraaf 1.1.1).

1.3 Afsluitende opmerkingen

1.3.1 Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het voorstel is om als sprake is van kenbaar misbruik of oneigenlijk gebruik de NOW-schuld niet kwijt te schelden als – ter beoordeling UWV- de schuldenaar opzettelijk of aan grove schuld te wijten, niet voldoet aan zijn verplichtingen die voortvloeien uit de subsidierelatie. Ook in het geval er een onderzoek loopt naar misbruik of oneigenlijk gebruik op het moment van het verzoek zal UWV het kwijtscheldingsverzoek afwijzen. Mocht uit het onderzoek blijken dat er geen sprake is geweest van

misbruik of van oneigenlijk gebruik dan kan de schuldenaar opnieuw een verzoek tot kwijtschelding indienen.

1.3.2 Besluit

Op een verzoek tot kwijtschelding neemt UWV een besluit. UWV dient het besluit te nemen binnen een termijn van acht weken. Tegen het besluit kan bezwaar en (hoger-)beroep worden aangetekend.